

## TIEN VARRELTA.

Oikeudenkäynti Mrs. Besantia vastaan. Mrs. Annie Besant, joka nuoremmalla iällään taisteli suuret taistelunsa oikeuden ja inhimillisyyden puolesta ja voitti itselleen maailman ihailun, on nyt vanhoina päivinään jälleen saanut pukea ylleen sotavarustukset ja seistä rintamassa torjumassa mitä ankarinta hyökkäystä. Hän on Indiassa kutsuttu vastaajaksi oikeudenkäynnissä, joka on herättänyt huomiota ympäri maailman. Mitä suurimmalla jännityksellä on seurattu sitä juttua, jonka Krishna-murtin isä Mr. Naraniah nosti Annie Besantia vastaan ja joka vielääkään ei ole lopullisesti ratkaistu.

Tammikuun Tietäjässä kerrottiin syytösten laatu. Punnittuaan monta kuukautta asiaa ja kuulusteltuaan useampaan kertaan Annie Besantia, Mr. Leadbeateria y. m. T. S. jäseniä sekä lähetettyään erityisen tutkimusretkikunnan aina Benaresiin asti ottamaan asioista selvää, julisti oikeus päätöksensä. Tuomioistuimien kerrassaan vapautti Mr. Leadbeaterin ja Mr. Krishnamurtin siitä „sopimattoman käytöksen“ syytöksestä, minkä isä oli tehnyt. Oikeuden edessä näyttäytyi, että isä oli useamman kerran poikennut totuudesta ja ettei hänellä ollut minkäänlaisia todistuksia väitteidensä perusteluksi. Siksi oikeus tuomitsi hänet maksamaan omansa ja vastaajan, Mrs. Besantin, oikeuskulut.

Näin siis siveellisesti „puhdistettiin“ asianomaisten henkilöitten ja osaltaan myös Teosofisen Seuran hyvä nimi. Mutta kysyä voipi: eikö ole suurta harhaa sekä tuollainen tahraaminen että puhdistaminen, koska Jumaluuden tosi voima on tahdossa ja vaikuttimissa eikä niin paljon ulkonaisissa teoissa. Varmaan Annie Besantille, joka on niin syväälle katsahnut henkisyiden lähteisiin, olisi ollut vastenmielistä alistaa ivallisen ristikuulustelun alaiseksi pyhimmät asiat, Mestarit ja Heidän antamansa neuvot, Salainen Tie ja Kristuksen tulon valmistaminen, jollei hän, Annie Besant, olisi saanut tähän suoranaista käskyä Mestarilta. Hän näyttääkin tähän viittaavan jo Seuran viime vuosikokouksessa (jouluk. 1912) lausumisissa sanoissa:

„Veljet! Oppikaa nykyisen hämmennyksen kautta erottamaan todellinen epätodellisesta, erottamaan Totuus ilmiöitten harhaverhosta. Henkistä elämää ei häiritse taistelemine, jos taistelija on vapaa vihasta ja suuttumuksesta, välinpitämätön voitosta tai tappiosta, rauhallinen keskellä kiistaa, taistellen Oikeuden puolesta, joka jo korkeammassa maailmoissa on voittaja. Eikö *Bhagavad Gītaa* (Herran Laulu) annettu „kahden sotajoukon välissä“? Eikö sitä antanut keltapukuinen Joogi oppilaalleen ja eikö Opettaja ollut korkeassa tajunnan tilassa samalla kuin Hänen voimakas käsivartensa hallitsi korskuvia sotaorheja, jotka kiihkeästi odottivat temmellykseen syöksymistä? Eikö hän alati verrattoman puheensa päätöslauseena toistanut: „Sentähden taistele, oi Ardshuna!“ Siis nousee, oi Manun lapset, suuren Soturi-Mestarin, Moorja-suvun Raadshput Johtajan seuraajat, nousee päättäväisinä puolustamaan oikeata asiaamme“.

*Lasten kohtalo.* Kuten muistetaan, vaati Alcyonen ja Mizarin isä poikansa takaisin, vaikka hän omasta vapaasta tahdostaan oli uskonut heidän kasvatuksensa Annie Besantille. Hän tahtoi peruuttaa aikaisemmin annettun luovutuksensa nyt, kun lapsista oli hänen mielestään annettu pitää liikaa ääntä. Tämän hänen vaatimuksensa hyväksyi oikeus: „vaikka isä on valehtelija, on hänellä kuitenkin oikeus lapsiinsa“. Oikeus ainoastaan asetti itsensä lasten holhojaksi ja valvojaksi, kunnes he olisivat täyttäneet 21 vuotta. Tätä päätöstä vastaan Annie Besant on nyt vedonnut korkeampaan oikeuteen ja kunnes tämä uusi oikeusjuttu on ratkaistu, saavat pojat olla vapaina.

*Times-lehti.* Maailmankuulu Lontoon Times-lehti käytti tuomion langettamista aiheena puhuakseen pääkirjotuksessa sekä oikeudenkäynnistä että yleensä „Teosofiasta Intiassa“. Se varottaa Englannin hallitusta, ettei se mitenkään saisi osottaa „suosiota tai edes merkkiäkään suosiosta“ teosofista liikettä kohtaan. Intia muka tarvitsee „tervettä järkeä“ ja „tieteellistä sivistystä“ eikä „epäterveitä oppeja“. Mutta kun nuo „epäterveet opit“ ovat mitä läheisimmin yhtäpitäviä hindulaisen maan ikivanhan viisauden kanssa, on tämä vain ilmaus vallottaja-kansan ylimielisyydestä rauhallista, vastustusta tekemätöntä rotua kohtaan.

*Mr. Leadbeaterin kanta.* Huomiota ansaitsee Mr. Leadbeaterin osottama järkähtämättömän tyyni ja levollinen kanta. Vaikka ihmisten suuri enemmistö, samoin kuin tuomioistuimien, leimaa „epäsiveellisiksi“ niitä mielipiteitä, joita Leadbeaterilla sattuu olemaan muutamista sukupuolikysymyksistä, ja vaikka hän jo viisi vuotta sitten A. Besantille lupasi olla niitä esiintuomatta, niin hän ei kuitenkaan pelännyt oikeuden edessä tunnustaa, että hänellä yhä oli samat mielipiteet. Tällainen teko ei ainakaan osota farisealaisuutta, vaan hän näyttää todella mieluummin suovan, että maailma häntä pitää huonona ja „epäsiveellisenä“ kuin vanhurskaana ja moitteettomana. Mutta Adyar Bulletinissa sanotaan päinvastoin: „Jokainen jolla on ollut onni saada seurustella Mr. Leadbeaterin kanssa, puhuu tämän todella suuren ihmisen merkillisestä luonteesta. Hänen hiljainen käytöksensä, hänen tyhjentyvän kärsivällisyytensä ja aina iloinen temperamenttinsa laulaa hänen elämänviisauttaan vielä enemmänkin kuin hänen mainiot kirjansa. Hänen luonteensa ehdoton puhtaus ja pyhänomaisuus ja hänen täydellinen ja horjumaton luottamuksensa Jumalallisen Lain oikeuteen tekevät hänet suureksi esikuvaksi, jota sopii kunnioittaa ja nöyrästi seurata.“

Ihmisten sanat luonnollisesti eivät *todista* puoleen enempää kuin toiseen, eikä teosofian olemus ole riippuvainen niistä henkilöistä, jotka sitä kullakin ajalla julistavat, mutta kun moitteita levitetään, vaatii totuus, että myös vastaisen puolen täytyy päästä kuuluviin.

*Teosofinen rauhankongressi Visingsössä.* Miltei heti Tukholman Eurooppalaisen Kongressin päätyttyä, pidettiin Ruotsin Vätternissä olevalla saarella n. k. „Kansainvälinen Teosofinen Rauhankongressi“. Tämän oli järjestänyt „Yleisen Veljeyden“ johtaja, amerikkalainen rouva K. Tingley, joka itse oli muutamane oppilaineen Ruotsissa sitä järjestämässä. Samassa tilaisuudessa pidettiin suuria juhlanäytäntöjä ja Point Loman Raadsha Jooga koulun oppilaat esittivät tanssia, soittoa y. m. Kongressista oli paljon puhuttu Ruotsin, vieläpä Suomen sanomalehdissä, mutta ne sanomalehtien edustajat, jotka ottivat kokoukseen osaa, eivät aivan täydellisesti saattaneet hyväksyä kaikkea näkemäänsä. Niinpä ruotsalainen kirjailijatar Anna Maria Roos, joka kävi saarella, uskalsi hieman arvostella näkemiänsä. Anna Maria Roos tutustui teosofiaan jo 1890-luvulla ja on teoksissaan kannattanut jälleensyntymistä, karmaa, j. n. e. liittymättä kuitenkaan varsinaisesti teosofiseen liikkeeseen. Häntä loukkasi m. m. se, ettei itse juhlanäytännöissä oltu laiminlyöty viitata halventavasti Teosofiseen Seuraan ja kutsua Annie Besantia „itämaitten kuoleman käärmeeksi“. Myöskin hän moitti, että „Yleisen Veljeyden“ järjestössä ja sen koulumenetelmässä on kauttaaltaan jesuiittamaiset periaatteet voimassa eikä hän senvuoksi pidä menetelmää ainakaan Ruotsin lapsille sopivana.

Näin näemme, että Mrs. Tingley ei kaikista ponnistuksistaan huolimatta voita menestystä, niinkauankaan hän ei tahdo käytännössä tunnustaa veljeyttä edes niitä kohtaan, jotka samaa teosofiaa kannattavat ja samoja opettajia seuraavat kuin hän ja hänen seuransa. Alituisesti hän vielä kaikissa lehdissä terottaa:

„Ulkokultaisuutta löytyy monilla aloilla elämässä ja ajatusmaailmassa ja varsinkin uskonnollisissa ja syvimmissä asioissa. Jotteivat ne, jotka varmasti etsivät totuutta, tulisi harhaan johdetuiksi, pidämme senvuoksi tärkeänä todentaa, että „Yleinen Veljeys ja Teosofinen Seura“ ei tunnusta edesvastuuta eikä yhteyttä minkään muun seuran kanssa, joka itseään kutsuu teosofiseksi, eikä kuulu Kalifornian Point Loman kansainväliseen teosofiseen päämajaan. Mikäli tunnemme Teosofiaa, ikivanhaa Viisauuskontoa, pidämme pyhänä, vastuunalaisena velvollisuutena säilyttää sen *puhtaat opit* vapaina väärintulkinnoista ja eksyttävistä lisäyksistä, jotka uhkaavat sitä n. k. teosofien puolelta. Teosofian merkinä ei ole tunnustus vaan toiminta ja jalo, hyveellinen elämä. Teosofian tunnuslause on: „Ei ole uskontoa totuutta korkeampaa“. Tämän omaksui H. P. Blavatsky ja *täytyy syvästi valittaa, ettei ole mitään laillista keinoa(!), jolla voisi estää sitä tunnuslausetta käyttämästä, kun on kysymys väärästä teosofiasta*, niitä henkilöitä, jotka sanovat olevansa teosofeja, mutta joita Madame Blavatsky ei sellaisiksi tunnustaisi.“

Jos kuningas Salomo nyt olisi ratkaisemassa, kummalla naisella on suurempi oikeus lapseen (Teosofiaan), antaisiko hän lapsen sille, joka on niin kateellinen siitä, että tahtois vielä nykyistäkin oikeusjärjestystä ankarampia keinoja käyttää, jotta se otettaisiin kelvottomien ihmisten käsistä? Tämä suvaitsemattomuus on ainoa, mitä alkuperäisessä Teosofisessa Seurassa pidetään vaarallisena.

*Veljesliitto Tampereella.* Näemme Suomessa heti esimerkin siitä, mihin jouduttaisiin, jos seurattaisiin Mrs. Tingleyn esimerkkiä. Tampereella äskettäin sanomalehtien uutisten mukaan on perustettu pieni seura, Veljeysliitto, jossa teosofisten periaatteiden mukaan pyritään kasvattamaan jäseniä siveellisyyteen ja valistukseen. Kukapa teosofi ei tällaista seuraa myötätunnolla katselisi, jos se on rehellisesti tarkotettu, riippumatta siitä, kuuluvatko seuran perustajat Adyarin Teosofiseen Seuraan vai ei.

*Alankomaalaisen Teosofisen Seuran erikoiskokous.* Alankomaitten Teosofisen Seuran ylisihteri, t:ri A. J. Cnoop Koopmans lähettää kaikkien maitten teosofeille ystävällisen kutsun ottamaan osaa Amsterdamissa pidettävään kokoukseen syyskuun 13, 14 ja 15 p:nä. Kokouksen erikoistarkotus on rauhan aatteen pohtiminen ja korkealle kohottaminen, sillä Alankomaitten Teosofinen Seura pitää kansallisena tehtävänään Euroopassa edustaa kansainvälisen rauhan aatetta. Tänä vuonna on erittäin syytä kiinnittää tähän huomiota m. m. sentähden että Rauhanpalatsi juuri nyt valmistuu pysyväksi kansainvälisen ihanteen symboliksi.

T:ri Koopmans viittaa Annie Besantin viime vuonna lausumiin sanoihin: „Näyttää siltä, että Alankomaitten kansa vähitellen kohottaa suuren rauhan aatteen maailman pelastukseksi, jonka eteen lopulta kaikki kansat tulevat kunnioituksella notkistumaan. Tuntuu siltä kuin täällä rakennettaisiin ihanne, joka kerran tulee voittamaan koko sivistyneen maailman ja tuomaan lähemmälle toteutumisen mahdollisuuden“. Samassa puheessa Annie Besant viittaa Hollannin menneisyyteen, kuinka se kerran, ollen yhtä pieni maa kuin nytkin, uskalsi torjua Paavin ja Keisarin yhteiset sotavoimat taistellen ajatus- ja uskonvapauden puolesta.

*Lahjoja Teosofiselle liikkeelle.* „Maakassa“ on vastaanottanut: F. H. 100: —. O. K. 20: —. R. L. 1,000: —. G. V. H. 11: —. Viipurin „Sampo“ 100: —. Matinee <sup>2</sup>/<sub>3</sub> 45:64. H. V. 10: —. H. 5: —. A. M. 35: —. Turun „Aura“ 40: —. J. R. H. 350: —. J. S. 500: —. O. K. 20: —. R. L. 1, 000: —. J. S. 500: —. J. L. 30: —. M. H. 25: —. F. H. 150: —. G. H. 50: —. S. R. 10: —. J. R. H. 1,600: —. J. S. 500: —. Temppeleirahasto 317: —.

*Uusia kirjoja.* Teosofisella Kustannusliikkeellä on myytävänä: Annie Besant: *Teosofi* (ruotsalainen), hinta Smk. 2:25 ja (Uuno Kamppuri): *Mitä on itämaalainen filosofia.* 16 siv., hinta 20 p.

*Kustannusliikkeellä* on nyt myytävänä suurella alennuksella seuraavia Kalle Kaukorannan kustantamia hyviä kirjoja:

Balzer: Tie terveyteen ja yhteiskunnalliseen parannukseen. Hinta ennen 1:25, nyt — :50.

Collinson: Mitä rokotus saa aikaan. Hinta ennen 1: —, nyt — :40.

Gutzzeit: Puhtaasti inhimillinen lasten kasvatus. Hinta ennen — :75, nyt — :35.

Palomaa: Omistusoikeus. Hinta ennen — :50, nyt — :20.

Svensson: Karjatonta maanviljelystä. Hinta ennen — :60, nyt — :40.

Kustannusliikkeellä on myös seuraavat suuret teokset varastossa:

G. Melander: Luonto tieteen valossa. I-IV osa kansineen, 1538 siv. Hinta 40: —.  
Bölsche: Kärlekslifvet i naturen. sid. koruk. 343 siv. Smk. 15: —.  
Mathilda Hamilton: Kvinnan i Brahmas, Buddhas och Muhammeds länder. sid.  
koruk. 234 siv. Smk. 10: — (ennen 15: -).  
Prof. A. Harnack: Kristendomens Väsen. Smk. 3: 75.  
Prof. Fred. Delitzsch: Babel och Bibel. Smk. 3: —.  
W. Q. Judge: Teosofiskt bibliotek. 10 häften Smk. 9: —.  
Gaston Rével: De l'An 25,000 avant Jésus-Christ à nos jours. 390 siv. Smk. 9: —.  
Five years of Theosophy, selected from The Theosophist. 375 siv. Smk 9: —.

*Teosofisen iltaman* toimeenpani Oulun Aatto-looshi touko. 17 p:nä täkäläisen Työväen yhdistyksen juhlasalissa. Ohjelmassa oli avaussanat, soittoa, lausuntoa, esitelmä melodraama (Kohtaus Bhagavad Gitasta, sävelt. Oskar Merikanto), yksinlaulua, kanteleensoittoa ja kuvaelma. Väkeä oli erittäin runsaasti huolimatta kauniista kevätillasta, joka tietenkin veti ihmisiä ulkosalle. Toivottavasti tämäkin tilaisuus — ensimmäinen laatuaan paikkakunnalla — osaltaan tutustutti läsnäolijoita teosofiseen henkeen ja ajatteluun.

*Y. K.*

*Lähetetty.* Vilpitön kiitokseni kaikille Kalervolooshin jäsenille, jotka yksimielisesti looshin varoilla avustivat minut lomakursseille.

*Hanna Ruuskanen.*

(Tietäjä 1913 Elokuu N:o 7-8, ss. 307-312)